

Проаналізувавши переклад, ми виявили, що досить часто використовується відразу цілий комплекс перекладацьких трансформацій. З отриманих даних ми можемо зробити висновок, що найбільш часто під час перекладу спеціальної медичної лексики застосували лексичні трансформації, зокрема, калькування, і транслітерацію. Транскрибуванням перекладачі використовували не так часто. Найбільш часто такі прийоми використовувалися під час перекладу назв захворювань, симптомів, також під час перекладу словосполучень та скорочень і аббревіатур.

Література:

1. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад. Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця : Нова Книга, 2010. 232 с.
2. Калашник В., Пилипенко М., Корнейко І. Проблеми перекладу медичної термінології. *Людина та образ у світі мови* : вибрані статті. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011. С. 328 – 333.
3. Новий англо-український медичний словник: Близько 75 000 термінів / За ред. Ривкіна В. Л., Бенюмовича М. С.; Відп. ред. Л. І. Шевченко, В.І. Шматко. Київ : Арії, 2009. 784 с.

Перевізник М. В., студент
Швидка Л.В, к. філол. н., доцент
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ЕТИЧНІ ПИТАННЯ У ПЕРЕКЛАДІ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ ТА ПОШУК КОМПРОМІСІВ МІЖ ПРИНЦИПАМИ ТОЧНОСТІ ТА КУЛЬТУРНОЇ АДАПТАЦІЇ

Переклад художніх творів є складним процесом, який вимагає не лише відмінного знання мови, а й глибокого розуміння культурних особливостей, традицій, соціальних норм та цінностей як мови оригіналу, так і мови перекладу, а також невлених конотацій, виразів і нюансів, які вбудовані в культурний контекст вихідного тексту. Перекладаючи літературний твір, вірш, перекладач має знайти спосіб передати не лише зміст думок, а й поетичну сутність твору, метафорику та виразну мову. Особливу увагу необхідно звертати на передачу культурних асоціацій, місцевих виразів, які мають особливе значення для читачів оригінального тексту. Під час перекладу важливо відобразити унікальність та оригінальність, адаптувати його до культурного контексту та особливостей цільової аудиторії автора. Саме збереження культурного контексту відіграє важливу роль у забезпеченні якісного та ефективного перекладу текстів. Мета полягає не лише в тому, щоб передати зміст слів, але й урахувати культурні нюанси, семантичні асоціації, традиції та цінності, які закріплені у тексті

оригіналі. Це означає також уникання стереотипних чи узагальнених перекладів і забезпечення того, щоб особистий стиль і голос автора не були втрачені.

Перекладач повинен уважно вивчити та розуміти історичне, соціальне та емоційне підґрунтя тексту. Наприклад, якщо текст містить інформацію про події, важливі для культури та історії мови оригіналу, перекладач має бути обізнаним у цих подіях і подати їх у спосіб, який зберігає їх значення, уникаючи стереотипів або вигаданих додаткових деталей, які можуть спотворити зміст або тлумачення тексту, порушити етичні принципи, що можуть призвести до неправильного розуміння тексту [1].

Перекладознавство, як філологічна галузь, вивчає закономірності процесу перекладу різних типів текстів, різних функціональних стилів. Морально-етична відповідальність у сфері перекладу є найважливішим елементом професійної діяльності перекладача, що означає не тільки точність і професіоналізм у перекладі, але й повагу до прав та інтересів автора оригінального тексту, конфіденційність інформації, а також здатність вирішувати етичні дилеми, які можуть виникнути під час роботи. Ці принципи визначають якість і надійність перекладу, його вплив на життя і безпеку людей, відносини між перекладачем і слухачем [2]. Переклад – це уникнення конфлікту інтересів і забезпечення об'єктивності та незалежності роботи перекладача. Перекладачі повинні уникати ситуацій, у яких особисті або фінансові інтереси можуть поставити під загрозу об'єктивність роботи. Перекладачі повинні бути готові адаптуватися до різних ситуацій і знаходити найкраще рішення, яке враховує інтереси всіх сторін. Важливість морально-етичного компоненту професійних компетенцій перекладача визначається, передусім, соціальною роллю цієї професії. Споживачі послуг перекладу покладаються на об'єктивність та надійність перекладача, на еквівалентність між оригіналами перекладу, встановлену перекладачем. Адже вони, в більшості, не мають доступу до оригінального тексту [3]. Це є основою для побудови довірчих відносин в перекладознавстві та визначає професійну репутацію перекладача.

Знання цих аспектів забезпечує високий стандарт перекладу, безпеку інформації, поданої в тексті оригіналі, а також сприяє створенню середовища для розвитку етики у сфері перекладу і виконанні обов'язків перед аудиторією. Тому важливо, щоб перекладачі завжди діяли з усвідомленням своєї моральної відповідальності перед суспільством і людьми, адже це є невід'ємною частиною професійної діяльності і відіграє важливу роль у забезпеченні якості та надійності перекладів, а також у зміцненні довіри між перекладачами та читачами творів [5]. Це допомагає перекладачеві об'єктивно приймати тексти та вибирати найбільш підходящий переклад, підтримувати ефективність та продуктивність процесу перекладу.

Література:

1. Гольтер І. М. *Зміна історичної парадигми поглядів на різновиди нормативних вимог під час перекладу*. Вчені записки. ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Том 21 , № 3. 2020. С. 18-23.
2. Kenny D. "*Ethics in translation and for translators*". Handbook of Translation Studies Online, Dublin City University, Volume 5, 2021. pp. 73–78.
3. Семигінівська Т. Г. "*Морально-етичний чинник як складова компетенцій майбутніх перекладачів*". Жовтень 2011. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/19786>
4. Скубашевська О. С. "*Етика перекладу в інформаційному суспільстві*". Гілея, ВІР УАН, 2021. Випуск 48. С. 477-488.
5. Засекін С. В. "*Перекладацька етика та доброчесність*". *Актуальні проблеми перекладознавства*. Доповіді XI наукової конференції національного університету імені В. Н. Каразіна, м. Харків, 2021. С. 21-22.

Петріченко С.О, викладач
Черкаський державний технологічний університет

POWER DYNAMICS IN INTERPERSONAL COMMUNICATION

Interpersonal communication stands as the fundamental mechanism through which individuals connect, share meaning, and navigate their social worlds [1]. From intimate conversations between partners to diplomatic negotiations between nations, effective communication underpins the fabric of human interaction. This thesis endeavors to explore the nuances of interpersonal communication, recognizing its pivotal role in shaping relationships, fostering understanding, and constructing societal norms. By dissecting the intricacies of communication processes, this study seeks to illuminate the underlying mechanisms that govern human interaction and influence individual and collective outcomes.

Scholars have extensively examined the role of verbal and nonverbal cues in communication, highlighting the significance of both linguistic content and paralinguistic features in conveying meaning and emotion. Additionally, cultural contexts have been shown to profoundly shape communication patterns, influencing everything from conversational norms to the interpretation of gestures and expressions [2].

Moreover, the advent of digital communication technologies has transformed the landscape of interpersonal interaction, introducing new channels and modes of communication. While these technologies offer unprecedented opportunities for connectivity and information exchange, they also present challenges such as the erosion of face-to-face communication skills and the proliferation of misinformation [3].

Furthermore, the power dynamics play a crucial role in interpersonal communication, affecting the distribution of influence, the negotiation of meaning, and